

Vragen van het statenlid Francois Babijn (Partij voor Zeeland) ingevolge artikel 44 reglement van orde

AANHANGSEL

tot de notulen van de provinciale staten van Zeeland 2020 nummer 144.

Vragen ingevolge artikel 44 van het reglement van orde inzake Project Waterdunen:

Vragen aan gedeputeerde staten

1. In de stukken staat: „Waterdunen is nooit een project geweest waarvan tevoren exact was beschreven wat er opgeleverd ging worden. In die zin heeft het project, in tegenstelling tot reguliere projecten, gaandeweg in samenwerking met de partners steeds meer vorm gekregen”. Is het niet zo dat er een overeenkomst is gesloten tussen de projectpartners waarin exact is vastgelegd hoe ‘Project Waterdunen’ ingevuld zou worden, maar dat er in latere stadia opeenvolgende versoberingen dienden te worden doorgevoerd vanwege de enorme financiële tegenvallers?
2. (a) Bij aanvang van het ‘Project Waterdunen’ maakte de veiligheid op lange termijn een belangrijk onderdeel uit van het geheel; waarom maakt dit nu geen onderdeel meer uit van de scope? (b) Voorziet de Provincie Zeeland en haar projectpartners op dat gebied grote financiële tegenvallers en willen zij niet dat die ten laste komen van het ‘Project Waterdunen’?
3. (a) De in samenhang met

Antwoorden van gedeputeerde staten

1. Bij het ontwikkeling van het project zijn er kaders gesteld waaraan het project moet voldoen. Zo is er een door PS vastgesteld inpassingsplan waarin kaders zijn gesteld over de inrichting van het gebied. Op onderdelen is een nadere invulling van het gebied wel vastgelegd in overeenkomsten met één of meerdere partijen.
2. (a) De versterking van de kuststrook bij Waterdunen is als onderdeel van het (rijks)programma Zwakke Schakels uitgevoerd en bekostigd. Dit programma is afgerond. Daarmee is het wel onderdeel van de scope van Waterdunen maar geen onderdeel van de GREX Waterdunen. De uitvoering van de kustversterking heeft het waterschap Scheldestromen in de periode 2013 t/m 2015 gerealiseerd, op basis van de toen relevante wettelijke veiligheidsnorm voor primaire waterkeringen. (b) Nee, de kustversterking en het programma Zwakke Schakels zijn afgerond en zijn geen onderdeel van de GREX Waterdunen.
3. (a) Er is bij de uitvoering van de kustversterking

‘Project Waterdunen’ gerealiseerde primaire waterkering zou voor 200 jaar veiligheid gaan zorgen. Inmiddels staat er in diverse stukken een sterretje achter die 200* jaar en lezen we in de toelichting dat die 200 jaar niet langer gegarandeerd kan worden vanwege de zeespiegelrijzing. Waarom is er destijds bij de vaststelling van die normering geen rekening gehouden met de zeespiegelrijzing?

(b) Wat wij ook missen in deze (i.v.m. diezelfde zeespiegelrijzing) is de garantietermijn van de regionale waterkering, de dijk die het achterland tegen verzilting/overstroming moet beschermen. Voor hoeveel jaar dijkveiligheid staat de regionale waterkering borg ter hoogte van het ‘Project Waterdunen’?

(c) Zijn er consequenties m.b.t. de ‘waterveiligheid’ te voorzien die een afronding/oplevering

rekening gehouden met de toen geldende wettelijke veiligheidsnormering voor primaire waterkeringen voor de genoemde 200 jaar. Deze normering is destijds door het Rijk (= normsteller) vastgesteld (2009). Recent onderzoek laat zien dat er een mogelijke versnelling is van de zeespiegelstijging (Deltares, 2019, mogelijke gevolgen van versnelde zeespiegelstijging voor het Deltaprogramma). Dat is de reden dat tijdens de behandeling van de GREX 2019 een * toegevoegd met de opmerking dat deze doelstelling (dat de in 2013-2015 versterkte primaire waterkering voldoet voor een periode van 200 jaar) mogelijk niet houdbaar is.

(b) Het waterveiligheidsbeleid voor regionale waterkeringen houdt in hoofdlijnen het volgende in: Regionale waterkeringen worden door de provincie in de provinciale omgevingsverordening aangewezen en genormeerd. De ligging en hoedanigheid van regionale keringen met een compartimenteringsfunctie is historisch bepaald (voormalige inpolderingen). Zij spelen een rol in de uitzonderlijke situatie dat een primaire waterkering faalt (buffering binnen een compartiment). De verordening bevat voor deze keringen een (generieke) norm. Deze houdt in dat de huidige ligging, vorm en afmetingen in stand moeten blijven. De normering voor regionale compartimenteringskeringen beoogt niet een gelijkwaardig beschermingsniveau tegen buitenwater te garanderen als volgt uit de normering voor primaire waterkeringen. De provincie ziet toe op de beheertaak van het waterschap, namelijk het in stand houden van de huidige regionale keringen (conform de in de omgevingsverordening gestelde normen en gegevens in de legger en het technisch beheerregister van het waterschap). In de nieuwe omgevingsverordening is opgenomen dat er met ingang van 2022 een toetsingscyclus van 12 jaar met een rapportageverplichting voor het waterschap komt. Op basis van de toetsing wordt beoordeeld of de regionale keringen aan de gestelde norm voldoen (en of er eventueel locaties zijn die aandacht behoeven). In principe moeten alle regionale keringen in 2035 op orde zijn (voor zover zij nog niet zouden voldoen aan de normen). Volgens het beheerdersoordeel van het waterschap voldoen momenteel zo goed als alle regionale keringen al aan de norm.

(c) nee

van het 'Project Waterdunen' in de weg staan of die mogelijksterwijs weer voor vertraging kunnen zorgen, en zo ja, welk bedrag is daar dan mee gemoeid?

(d) Om reden van het feit dat de sterkte van een waterkering afhangt van haar 'zwakste schakel', willen wij van uw college vernemen voor hoeveel jaar veiligheid de inlaatduiker borg staat.

(e) Hoe verhoudt zich de veiligheid (primaire en secundaire waterkering) van het dijkvak Waterdunen inclusief inlaatduiker t.o.v. andere dijkvakken van de Zeeuws-Vlaamse kust?

4. Uw college gaf tijdens de Statenvergadering aan achter alle conclusies in het vertrouwelijke rapport te staan. Kan uw college aangeven of daar financiële consequenties aan verbonden zijn, en zo ja voor welk bedrag, en wie in dat geval de rekening gepresenteerd krijgt?

(d) Op basis van de wettelijke veiligheidsnormen voor primaire waterkeringen in de huidige Waterwet (en in de Omgevingswet per 1-1-2022) is door RH DHV geconcludeerd dat de getijdenduiker (= onderdeel van de primaire kering) tot circa 2073, daarbij rekening houdend met +50 cm zeespiegelstijging en daarmee blijft voldoen aan de wettelijke eisen. Hiervoor moeten de door RH DHV de daarbij voorgestelde aanpassingen aan de getijdenduiker wel worden doorgevoerd. De klimaatscenario's betreffen prognoses die, zoals onder vraag 3a aangeven, mogelijk moeten worden bijgesteld.

(e) De in 2017 herziene wettelijke normering van alle primaire keringen, heeft als doel basisveiligheid voor iedereen in Nederland achter een primaire waterkering. Dat betekent dat de kans op overlijden van een individu ten gevolge van een overstroming niet groter mag zijn dan gemiddeld 1 keer in de 100.000 jaar. Daarnaast zijn ook economische doelmatigheid van investeringen (verhouding schade en kosten) en beheersing van het groepsrisico meegenomen in de normering. De normering van de primaire (en regionale waterkeringen) kent geen onderscheid tussen locatie Waterdunen en andere dijkvakken langs de kust in Zeeuws-Vlaanderen.

4. Wij zijn in overleg met het waterschap over de bevindingen die in het rapport zijn gedaan. Wij schatten nu in dat de kosten passen binnen de GREX 2021 inclusief de post onvoorzien. Op dit moment lopen constructieve gesprekken met het waterschap en aannemer over de aanpassing van de getijdenduiker in 2021 (in samenhang met de te borgen waterveiligheid op basis van de wettelijke veiligheidsnorm). We hebben er vertrouwen in dat we met het waterschap kunnen komen tot een kostenverdeling en in 2021 de getijdenduiker kunnen aanpassen. De kosten worden niet openbaar gedeeld, dit vanwege financiële belangen van betrokken partijen (waaronder de Provincie) en het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van derden.

5. (a) In de stukken staat dat de Provincie Zeeland m.b.t. de openstelling van de getijdenduiker, de inlaatkreek en de zandvang nu nog risicodragers zijn. Kan uw college aangeven voor welke periode en voor welk totaalbedrag? Zo nee, waarom niet? (N.B. Stel dat bijvoorbeeld het sediment in de zandvang chemisch belast zou blijken te zijn, dan kunnen de verwijderingskosten al snel uit de hand lopen.)

(b) Tevens vernemen wij graag van uw college waarom de Provincie Zeeland risicodragers zijn voor de openstelling van de getijdenduiker en waarom dat risico niet tot de verantwoordelijkheid van het Waterschap Scheldestromen gerekend mag worden?
6. Voor wat betreft het entreegebouw lezen wij: „Naast de scope van de provincie en de eventuele entreevoorziening, heeft Molecaten verklaard een informatiecentrum in het oude gemaal te realiseren en, indien het entreegebouw niet doorgaat, de speelnatuur zelf uit te voeren”. Tijdens één van de voor Provinciale Staten georganiseerde excursies is de bus gestopt op een locatie waar Molecaten het onthaalgebouw inclusief speelnatuur zou gaan realiseren; de woordvoerder namens Molecaten bevestigde dat destijds! Betreft het hier wederom een mogelijke versoering en is het naar de mening van uw college nog wel zinvol om dergelijke excursies te organiseren als de scope van project steeds

5.(a) Bij het inschatten van risico's en het vastleggen ervan in Naris, het provinciaal risicomanagementsysteem, wordt gerekend met kansen en een minimale, maximale en meest waarschijnlijke financiële impact. Hierdoor is een totaalbedrag niet te noemen. De details over de risico inschatting (in dit geval ook de periode waarmee rekening wordt gehouden) brengen we zoals gebruikelijk niet in de openbaarheid omdat dit de belangen van de Provincie kan schaden.

(b) Het waterschap is eigenaar en beheerder van de getijdenduiker. Voor de openstelling van de getijdenduiker is een risico opgenomen die betrekking heeft op de inlaatkreek en zandvang. De inlaatkreek en zandvang zijn nu nog in eigendom van de provincie en daarmee is de provincie risicodragers. De komende periode gebruiken wij om een reële inschatting te kunnen maken van de beheerskosten die hiermee samenhangen en zullen dan afspraken maken over definitief beheer.
6. Stichting het Zeeuwse Landschap zal een uitgebreider ontvangstgebouw en speelnatuur gaan ontwikkelen in het natuurgebied Waterdunen. Dit is in 2016 bij de vaststelling van de GREX 2017 besloten en toegelicht in de scopebeschrijving.

blijft wijzigen en versoeringen
aan de orde van de dag zijn?

7. In de Statenvergadering kwam naar voren dat uw college geen opleverdatum meer durft te noemen voor 'Project Waterdunen'. Geloof u uw college nog wel in de complete realisatie van het 'Project Waterdunen', of hoopt u uw college alleen nog maar?

7. Als college werken wij samen met de partners aan de realisatie en afronding van het project Waterdunen. We hebben er het volste vertrouwen in dat wij onze werkzaamheden aan Waterdunen goed afronden en gronden overdragen. In dit project zijn er echter nog enkele onzekerheden waar de uiteindelijke afronding van Waterdunen van afhangt. Ook de betrokken partners moeten hun deel realiseren en voorafgaand moeten er ook wettelijke procedures worden doorlopen. Daarom hanteren we een streefdatum voor een zorgvuldige afronding van het project per 31 december 2021.

MIDDELBURG, 19 januari 2021

Namens fractie: Partij voor Zeeland
Francois Babijn

Drs. J.M.M. Polman

A.W. Smit